Број 151. У Новом Саду, у суботу 9. јула 1905. Година XL.

„Застава“ излази сваки дан два пута, а недељом, свецем и данима иза недеље и свеца једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот. за четврт године 7 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље: месечно 2 кр. 98 пот. на четврт [illegible] 8 круна [illegible]
За остале земље на четврт године [illegible] круна.

Народним бројевима од петка цена је: за пола године 2 круне, на целу годину 4 круне а за стране земље годишње 6 круна.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

(Вечерњи лист.)

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Издање „Рада“ деоничарског друштва у Руми.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте ситних слова.

Уредништво и администрација „Заставе“ је у кући г. Јована Т. Чавића,

Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-конто 12008.

Позив на претплату.

1. јула 1905. године отварамо нову претплату на трећу четврт

„Застава“ излази два пута дневно, а стаје као и до сад на три месеца 7 круна за све оне, који желе да им се „Застава“ **дневно један пут** поштом шаље — За оне, који желе, да им се лист шаље **два пута дневно** поштом, стаје **8 круна 75** потура.

За Нови Сад стаје „Застава“, кад се два пута дневно шаље лист кући, **8 круна на три месеца**

Ми ћемо и даље чинити све што можемо, да одржимо „Заставу“ на оној висини, која одговара угледу народа и радикалне странке и молимо све пријатеље листа да нас у овом послу помогну.

Обраћамо нарочито пажњу на **„Заставине“ бројеве од петка, вечерњи и јутарњи број уједно**. Овако проширени народни бројеви доносе расправе о задругарству, привреди, о народном здрављу, о правним поукама и т. д. Ти се бројеви удешавају за најшире кругове, а претплата за њих стаје **4 круне годишње а на три месеца 1 круна**.

Најлакше се претплаћује поштанском упутницом.

По решењу управе, лист се ником не **сме** давати на вересију.

У Новом Саду, јуна 1905.

Уредништво и администрација „ЗАСТАВЕ“

Чеси о Србима.

Занима ће вас, како стојимо у чешкој штампи.

За Старочехе знате. Био је некада цео чешки народ уз њих, а данас су без ослонца у народу. Ипак су то красни људи, родољуби, и мирно сносе тешки удар, што их је народ напустио. Њихова политика са Бечом била је искрена, али није била сретна, јер народ увек воли енергичнију политику но сумњиве компромисе. Но они и данас раде, али не раде у политичком правцу, и колико ми је познато не интригишу против оних, што раде на политичком пољу. Њихов је орган познати прашки „Hlas Naroda“, којему је на челу симпатични адвокат др. Башћир. Башћир је красан човек, разабира за српске ствари, имаде у редакцији неколико српских новина и с времена на време доноси вести о српским стварима. Но те вести нису довољна информација о нама, те је заиста велика штета, што се од нас ни један не служи предусретљивошћу дра Башћира, па да о нашим приликама старочешку публику а и остали свет, који „Hlas Naroda“ чита, тачно извешћује

Али таки смо ми...

Но Хрвати су заиста нешто друкчији и њима је очито много стало до тога, да се о њима пише тачно и лепо у чешкој штампи. С тога су они систематски труде, да освоје чешке новине.

Познати др. Стјепан Радић највише је у тој ствари учинио, те је неко време готово овладао био чешком штампом. Уз то је у Прагу држао и предавања све у корист хрватске ствари, а то би чинио и даље, да му славна полиција прашка није забранила пре неколико недеља бављење у Прагу.

Но нервозни Радић у једноме није ипак успео.

Њему и Хрватима много је било до тога стало, да задобију за себе главни младочешки орган „Narodni Listy“. И то је то, што им до сада није пошло за руком.

Само ствар треба разумети тачно.

Главни младочешки орган није непријатељ Хрватима, но у српско-хрватском спору стоји на објективном гледишту и Хрватима нарочито замера игнорисање Срба у Хрватској. Покојни Игњат Хоржица је о тој ствари писао низ чланака, а и у раду честитога Холечека, редактора за словенске ствари, та се жица као црвена нит провлачи. А трезвени Холечек осим тога верује у будућност целокупнога Српства и ту своју веру никада не таји, те отуда и Narodni Listy“ дишу тим духом.

Заиста је чудновато, што то не иде у рачун барем оним Хрватима, који данас преко срца признају Србе, и што су они врло опрезно радили на томе, да у чешкој штампи нађу компензацију за држање главног органа младочешког.

Ту су компензацију нашли у реалистичним новинама.

Уз Старочехе, Младочехе и остале партије позната је и угледна је у Чешкој реалистичка странка, којој је на челу познати др. Тома Масарик. Та партија нема уза се масу, али се може рећи, да је то странка чешке интелигенције. Партија је више академска и цео рад јој је више теоретски, па се стога вољда приписује већа озбиљност писању њезина два главна органа, од којих је један дневни лист „Čas“, а други заиста угледна ревија „Naše Doba“.

Хрватима је пошло за руком за себе задобити и један и други реалистички орган, и оно, што се у ревији „Naše Doba“ пише о Српству, тип онакога писања, како Хрвати желе да се о нама пише.

У једним београдским новинама већ је било упозорено на ту ствар, а није лоше, да се и с ове стране Саве чује јавна српска реч.

То о српским приликама пише Хрват. Млад је, образован је, вешт је перу и умео је са згодне стране да подиђе.

По њему је у нас овде, а нарочито у Србији и Црној Гори, све жалосно, смешно, труло Нигде светлијег зрачка. Свугде тама, мочар, непријатан задах.

А да ли је тако?

Таман то знаду чешке реалисте, које се у наше прилике уза све то, што су будне главе разуму као Шваба у гајде. Међутим они верују, да је тако. Они су критичари и пред њиховим је очима и у чешкоме народу много шта црно, па како да неће њиховој наклоности одговарати

ПОДЛИСТАК.

„ЈАПАН, СРЕДИШТЕ СВЕТА“.

(Превод.)

Може се донекле опростити Јапанцима, што их је сада после тако неочекиваних успеха у садањем рату, спопао неки победилачки занос. То је, као кад би неко, који никад није пио вина, напио се какве старе, добре винушине, те у заносу, у мамурлуку држао себе за полубога. Особито је занимљиво мотрити ток развића такога пијанства и ослушнути дитирамбе напитога. Чујмо дакле:

У 13. и 14. броју јапанског листа «Јидаишихо,» у којем се расправља о највишим идеалима, пише неки господин Замада Хио под натписом «Јапан, средиште света», пошто је у уводу указао на разлику између народних идеја јапанских и идеја иностранства, ово:

»Да ли да дозволимо, да нам народне идеје пропадну усисавајући у себе космополитство? Да ли, да то буде крај Јапану, да се изједначи са масом других народа? Зар да се не испуни пророштво Нихиренино, које вели: «Највише идеје свију земаља ујединиће се у Јапану, и овде, под утецајем религије Јапана, развиће се једина и права цивилизација, коју ће примити цео свет.» То је задатак Јапана, који ми свагда морамо на уму имати. Све остале идеје, које нам то могу спречавати или које томе задатку на путу стоје, морају без обзира бити одбачене.

Исто тако, као што је сунце средиште неба, Јапан је средиште земље. Све, што постоји има своје средиште, дакле немогуће је, да га становништво земље нема. Ја не знам, која би то друга земља могла бити, до Јапан. Енглеска? Без сумње први меридијан земље иде кроз Лондон, а енглески је посед толико велики, да у њој сунце никад не залази. Али нас се овде не тиче величина простора, но имамо на уму положај на мору. Енглеска лежи у океану другога реда, Атлански је океан спаја са цивилизованим земљама Европе. До душе Индија са својим планинама, које се у небо дижу, и које запљускују вали Индијског океана, могла би пре помишљати, да становништво земље уједини под својим вођством; али јој недостаје снаге а и усамљени положај старога света у унутрашњости прече је, да се сме и бавити тако великом мишљу. Млада Америка богата напредношћу и лепим изгледима у будућност, могла би услед свога положаја већ пре бити средиште света, али је сувише пространа и поцепкана на мање покрајине, да би ту улогу могла с успехом играти. Кина је и сувише масивна, те и ако се једном својом обалом дотиче Тихог океана, ипак је у распростирању њених идеја спречава огромни јој простор. Осим тога је јако конзервативна и неће у опће моћи схватити свој положај као средиште света.

Па ипак; то средиште мора негде бити! Где да га нађемо? Да видимо, да ли би Јапан са својим географским положајем, својим подневљем, генијалношћу својих становника могао бити то средиште.

По своме географском положају лежи Јапан у средини између истока и запада; влада на првом светском океану, Великом или Тихом, који запљускује обале и новог и старог света. Лежи на крајњем истоку азијатског континента, које је свету одгајило три највећа мудраца: Саку, Конфучија и Христа. Његови поморски путеви спајају га са Америком, крајњом тачком запада. На његовим острвима находимо све разноликости поднебља, сва културна спомоћна средства, збирку цветних градина, које су му стекле име «врт земље.» На развитку духовног му образовања делала је мудрост Индијанаца и Кинеза у прошлости, напретци запада у новије време. Три освећења јапанска симбола, огледало, мач и скупоцена перла значе веру, морал и науку света; Јапан је дакле тај, који је одређен да буде средиште света, не, он је већ то. Не презирите нашу земљу због маленога јој простора. Није ли и сунце само малена звезда међу звездама млечнога пута, па ипак средиште неба? Има, истина већих држава на земљи него што је Јапан, или ниједна се не може с њим сравнити по положају, особинама и генију му.

Даље, Јапан нам се приказује као средиште светске цивилизације. Различите цивилизације ће се једнога дана ујединити у једну светску цивилизацију и ако им добро мотримо правац, видећемо, да се све стичу у Јапану, као у крајњој тачци. Из тога закључујемо, да је Јапан одређен, да учини хармоничан завршетак и да разултатом јединствене праве цивилизације усрећи људство.

такав начин писања, за који се у осталом у српским круговима у Прагу држи да је са извесне стране поручен.

Може бити...

Међутим најширн слојеви чешкога народа не читају те ствари. Њихов је омиљени орган „Narodni Politika“ — која се дневно распачава у стотину хиљада примерака а коју издаје акционарско друштво, оно исто, што издаје и у нас познати чешки лист на немачком језику „Politik“.

Како се „Народни Политика“ уређује за масу, њезиноме се писању не приписује велики значај. Свакако је само добро, да она о нашим приликама пише објективно, што она по некада чини у допесима из Београда које пише један Србин.

У самој редакцији тога листа био је добар познавач наших прилика главни редактор Јозеф Тужимски, који је на жалост недавно преминуо, те оно, што од када до када из редакције изиђе о нашим приликама, мислим, да ће бити махом по немачким изворима.

Праг. **Др. К С**

Како да изгледа од сад наша народна црквена автономија?

Кога бира сабор?

Сабор бира према §. 18. митрополијске уредбе:

а) српског митрополита — патријарха и епископе и епископе помоћнике;

б) свештеничке и световне чланове митрополијског црквеног савета осим епископа и заменика му које бира синод;

в) чланове митрополијског школског савета;

г) чланове митрополијског административног савета;

д) чланове саборског одбора.

Сви ти избори извршују се апсолутном већином гласова тајним гласањем (изборним куглицама).

По новој уредби дакле бираће сабор и епископе, па и епископе помоћнике, јер кад сабор може бирати патријарха, може истим правом да бира и епархијске епископе, па и епископе помоћнике, а не противи се то ни канонима, јер право народа, да учествује у изборима својих владика није изгубило значај законитости, што је засведочио и јерусалимски сабор 1672. год. својом 10. законском наредбом, која је ушла у посланицу источних патријараха од 1723. године (в. и Дра Милаша „Црквено право“ на стр. 340. I. издање.)

Новина је, да се избор врши куглицама, што одговара начелима усвојеним у новој изборној уредби.

Прелазимо на поједине митрополијске власти

Митрополијски црквени савет.

Митрополијски црквени савет је призивна власт за духовно судске ствари. Против решења митрополијског црквеног савета има места само жалба по §-у 71. сл. и) митрополијска уредба, која се подноси саборском одбору као врховној средишној автономној власти.

Митрополијски црквени савет има исти број чланова као и пре, само што је у новој уредби нарочито означено, да бележник може бити народни црквени тајник или који други виши концептуални службеник из народног тајништва, док је по данашњој уредби (од 29. маја 1871.) бележник митрополијском црквенем савету само народни црквени тајник.

По §-у 21 митрополијске уредбе могу заменици редовно долазити у седнице и учествовати у расправи, но право одлучивања и дневнице имају само онда кад замењују којег отсутног редовног члана. Тиме се хоће да омогући, да учествују и заменици у седници, ма да и не замењују редовног члана, како би и они прилике имали, да виде, како се расправљају ствари, а и да буду информирани о стварима, које се решавају у митрополијском црквеном савету и у којем правцу, како би и замењујући којег редовног члана могли правилан суд имати. Та је установа усвојена и код осталих митрополијских власти.

У §-у 22. нарочито је наглашено, да се чланови митрополијског савета, које бира народни црквени сабор, могу бирати и изван средине саборске.

Досадање уређење је врло непотпуно, па су те празнине попуњене у новој уредби.

Тако у досадањем уређењу нема одредбе, колико дуго траје мандат члановима митрополијског црквеног савета, колико треба чланова, па да се могу доносити одлуке у митрополијском црквеном савету и да су чланови митрополијског црквеног савета одговорни српском сабору, а то је све јасно одређено у новој уредби. Те установе гласе овако:

§. 23.

„Мандат члановима митрополијског црквеног савета траје три године, али у сваком случају дотле, док се нови чланови не изаберу.

§. 24.

Да се може правно ваљана одлука донети, потребно је, да буду у седници осим председника четворица уредно позваних чланова. Одлуке се доносе натполовичном већином присутних чланова. Кад се чланови поделе наједнако, одлучује председник.

§. 26.

Чланови митрополијскога црквенога савета су одговорни сабору за свој рад.“

Оваке установе су донесене и за друге митрополијске власти, само у саборском одбору мора бити присутно бар шест чланова, да би могао радити.

По новој уредби потпредседник митрополијског црквеног савета је старији епископ по посвећењу, дакле не именује га председник митрополијског црквеног савета, као сада што је аномалија (неправилност), јер нигде тога нема, да председник поставља потпредседника, па ни иначе у нашим уредбама, те ће горњом уредбом отклоњена бити та аномолија.

Нова је одредба и то, што пословник митрополијског црквеног савета има да потврди саборски одбор. То вреди и за остале митрополијске власти, јер тиме ће се и једнообразност сачувати, а и контрола је јача, да пословник одговара автономним уредбама.

У §-у 35 т. 3. митрополијске уредбе нарочито се истиче, да митрополијски црквени савет има преко саборског одбора подносити годишњи извештај народно црквеном сабору, чега нема у данашњој уредби, а та установа оправдана је с тога, што већи део чланова митрополијског црквеног савета бира народно црквени сабор, а осим тога је српски сабор врховни форум у нашој автономији, који се нарочито стара за одржање и напредак наше автономије.

По досадањој уредби се састаје митрополијски црквени савет два пут на годину, док ће се по новој уредби имати да састаје свака три месеца, дакле четири пута, чиме ће се то постићи, да ће и тај форум брже радити, те неће странке морати чекати на решење по, па и читаву годину дана. Шта више, по овој уредби могу и три члана тражити ванредни сазив митрополијског црквеног савета.

3000 година и коју су неговали Конфучије, Менције, Лао-це и други, кренула се пре 1800 година истоку пут Кореје и Јапана, где је застала. У Кини је постала формалношћу, у Јапану је прешла у практичан живот.

Индијска цивилизација дала је једнога Саку (Буду) пре 2900 година. И она се окренула истоку, превалила преко Кине пре 1900 година, преко Кореје пре 1400 година; најзад дође к нама и ту такођер застаде. Али док се будизам у Кини преобразио у ламаизам, у Индији у обично празноверје, у Јапану је добио снажна полета и добио живота. Европска цивилизација, која потиче из Сирије, Перзије и Египта, пре 5000 година крене се на Запад. Из Грчке, колевке европске културе, дође у Рим, одавде у Енглеску. Јели се тамо зауставила? Не! С открићем новога света пређе у Америку, па ни овде не застаде. Пре 50 година искрцала се са бродова америчких у Ураги, не без препрека, али је ипак преплавила земљу.

Отуда је, да је у Јапану претходила духовна цивилација материјалној. Шпањолци и Португалци покушали су пре 300 година, да уведу амо западну цивилизацију, али без успеха. Зашто? Зато, што нису следовали природном закону правца западне цивилизације од истока на запад. Цивилизација, која је дошла из Америке, дакле од истока на запад имала је силна успеха. Доказ — наш тријумф у Манџурији.

Човек би морао бити слеп, када у томе ходу цивилизацијâ, које су једна за другом све у Јапану зауставиле свој ток, не би познао глас судбине. Нису ли то докази, да је Јапан средиште историје, и да ће из Јапана потећи истинска цивилизација будућности. Кад би на пример Енглеска била то средиште, зашто се западњачка цивилизација није тамо зауставила? Зашто је корачала даље и дошла баш до Јапана? С друге стране зашто се источњачка цивилизација зауставила у Јапану и није ушла даље у Америку? О природо, како су недокучиве твоје намере! Ми, који се покоравамо твојим законима, ми смо твоји љубимци! Грађани! Разумите те намере, разумите велики задатак наше државе, да је она истинско средиште света, разумите речи Нихирена, да је она спаситељ земље, њен стуб, њене очи, њен крмарош!« Верујте, да смо ми Јапанци. Буде будућности, синови божји! Ми не требамо Буду не требамо Бога. Наш Буда, наш Бог је сама природа, а Ама Перасу, Јиму-Тено, Сотоку-Таиси и Нихирен су њени пророци, јер су оне напред видели и предсказали високо одређење синова Јаматиних.«

Јамата-Таке био је син цара Кејка и живео је отприлике у добу Христовом или нешто пре њега. Приче о њему спадају још у доба митâ. Тек на 2—300 година доцније почиње историја Јапана, којој се може вера поклонити. Влада у Јапану не гледа добрим оком, кад се критикује митолошко доба Јапана, особито митолошки претци микадови. 1892. год. Кума, професор на свеучилишту, изгубио је своје звање ради тога.

Даља разјашњења за горњи јапански састав су сувишна. Оп нам доказује само, како је образовање и код самих научењака јапанских још слабо дубља корена захватило. У осталом ништа не би било луђе, но препирати се с пијанима, па ма се опили баш и од победа. Оставимо им времена, да дођу себи.

Нови Сад, 9. јула.

У корист „панслависте“ „Мађар Ештилап“ доноси о накнадном избору у Липто св. Миклушу ово:

У Липто — св. миклушком изборном срезу има највише 200 бирача Мађара други су сви Словаци и панслависте. Министар Лањи добио је највише 10 мађарских гласова, сви други Мађари гласали су на Кошутовца.

Сад при ужем избору (између министра Лањија и словачког народњака Стодоле) решиће мађарски бирачи. Тисини листови гоне Мађаре да гласају на Лањија и спасу Мађарство. Но била би највећа погрешка кад би мађарски бирачи наишли на овај лепак. Ко је икада видио, да је суд узео у призрење једноме лопову то, што је Мађар? Стодола и ако је народњак он је поштен човек и тражи мандат на основу свог уверења, Лањи је Мађар ал тражи поверење бирача на лажној основи. Мађари кад већ треба да бирају, боље нека бирају поштеног панслависту, него његову екселенцију трабанског министра, који се бори против читаве државе.

На крају вели лист да Стодола неће ући у клуб „народносних странака,“ него ће ући у коју мађарску опозициону странку, али колико смо ми обавештени, то никако не стоји.

Криза.

Влада је отпочела борбу прво са престолницом. Веле, да су касе празне, а по највише би јој помогло, кад би дошла до оне порезе, коју плаћају велика будимпештанска подузећа. То су огромне своте.

Као што је познато, будимпештанско варошко заступство решило је, да чиновници не смеју издавати влади порезу све дотле, докле год сабор не одобри буџет. Влада је то решење уништила. Начелник престонице Маркуш је у купатилу. А подначелник Рожавељи известио га је да он не може да изврши налог министров, докле год постоји решење заступничке скупштине. Магистрат неће извршити вољу министрову. По закону може министар казнити два пут глобом чиновника, који на време не предаје порезу, па га тек онда дисциплинарно оптужити. Ово је дугачак пут и док се ствар реши тим путем у целој држави, ко зна шта може искренути.

Политички преглед.

Пораз енглеске владе. У јучерашњој седници енглеског сабора министарство Балфурово претрпело је велик пораз. Посланик Ремон устао је одлучно против буџетског прорачуна ирског и тражио да се овај смањи. Влада и њени најближи бранили су га, но сабор је са 199 против 166 усвојио предлог Ремонов. Енглески министар председник Балфур изјавио је одмах како ће влада у седници од понеделника изјавити се о својој политици

Кампел Банерман пита Балфура шта мисли да чини сада после овог пораза. Овај је одговорио како је јасно да неможе сада да одговори. На то је Ремом оштро напао Балфура велећи, да и сада хоће ваљада да полиже овај свој пораз као што је за последњих две године више пута учинио. Балфур је одговорио, како ће се најпре договорити са члановима министарства. Он овај пораз не сматра тако великим да влада мора одступити (Бурно негодовање) Занимљиво је да су Балфура оборили баш његови, јер су многи владини посланици били отишли кући а многи напоље и вратили су се, тек кад су гласанице пребројаване. Балфур је узалуд више пута слао по њих да дођу у саборницу и гласају.

Руско-јапански рат.

Најновије вести навешћују, како ће Јапанци ускоро да опколе Владивосток. Изводе то из кретања јапанске војске у Кореји и из кретања јапанске флоте, која је походила заливе Америка и Олга Но највише изводе из тога што је заповедник Владивостока утврдио проглас, којим ће се позвати сви они који нису способни за војне дужности да напусте варош, јер ће ту бити само на терету. — Све ово значи до душе, да се и Руси надају да ће Јапанци опсести ускоро Владивосток те се с тога и спремају. Но све то још незначи да ће Јапанцима поћи за руком, да овај врло брзо опседну, а још је мање истина да је Владивосток скоро као и опседнут. За све то треба још доста времена, а сигурно је да је Владивосток боље утврђен и снабдевен свачим но што је био Порт Артур, те да ће Јапанци код њега далеко још грђе проћи но код Порт Артура.

Прилике у Русији.

Московска полиција покушала је у два маха да осујети одржање конгреса руског земства. Полицијски чиновници били су у два маха у кући кнеза Долгоруког, где је конгрес одржан, но изасланици земства нису хтели на позив њихов да се разиђу. Другог дана полиција није више покушавала да квари рад конгресов. Конгрес је скоро једнодушно одбио реформне предлоге руског министра унутарњих послова Билугина, као по све недовољне Нарочито се дуго саветовао какав би облик устава био по Русију најбољи. Осудио је држање руске полиције и заказао нов састанак за месец дана. Нацрт устава саопштиће се и народу и владару.

Вести из места и са стране.

Представе чланова српске народне позоришне дружине у Новом Саду.

У средину нашу дошли су мили гости: чланови наше позоришне дружине, да овде дају две представе пре наступања одмора. Чланови су ти: Д. Ружић, Андра Лукић, Тинка Лукићка, Пера Добриновић, Михаило Марковић, Милка Марковићка, Марта Тодосићка, Милан Ђ. Матејић, Даница Матејићка, Андрија Стојановић, Јелена Стојановићка, Јефта Душановић, Светислав Стефановић, Ђорђе Макарић, Стеван Лијанка, Војислав Турински. — Ти чланови појаће сад у недељу, 10. јула у саборној цркви, а у вече тога дана приказаће „Златног Паука“, шаљиву игру Ф. Шентана. Надамо се, да ће наш свет похитати у цркву, да чује лепо појање, а у вече у позориште, да се наужива гледајући добру складну игру наших глумаца и глумица. Наш г. епископ позвао је све споменуте чланове наше позоришне дружине да му буду свакидањи гости за време бављења њихова у Новом Саду.

Опасна боља.

Загребачки листови доносе, како се у околини Новске појавила врло опасна болест и то заразна, која се лако и брзо преноси и свршава обично са смрћу. — Од те заразне боље пати обично марва: говеда, коњи, овци и свињи, па чак и дивљач. Болест та међу животињама преноси се обично са храном, водом, а и тако, што се угинуло марвинче од те боље не укопава дубоко, те муве наилазе на њега и пренесу отров те заразне боље. Тада страдају и људи и како јављају из Новске, таква мува угризла је Мирка Лабаша у десну руку, која је одмах почела нагло отицати, а други дан угрижен је од такве муве Јосиф Кивач. Обојица су одмах одпремљени у болницу у Загреб на лечење. — Та заразна болест код стоке је, по латинском називу „autrax,“ крвна болест.

Српски митрополит.

„Народни Лист“ доноси вест из Задра, да ће ускоро задарски епископ др. Милаш бити наименован за митрополита враљевине Србије. — Ово ће бити само скромна жеља епископа Милаша.

Помен Бранку Радичевићу на Стражилову.

Добротворна женска задруга у Карловцима приређује сутра — у недељу — помен пренашања костију Бранка Радичевића на Стражилово. Чланице са осталим суделачима изилазе на Стражилово већ пре подне и сви су изгледи да ће ова свечаност добро испасти и да ће бити добро посећена.

Јавна безбедност у Будимпешти.

Карло Грин, благајник код подузимача будимпештанског Карла Пола, оде јуче у стан свога шефа који је са својом породицом у једној купци, те прими новац — 26 хиљада круна — који је стигао на подузимача и понесе га својој кући, да га остави у благајну. Близу стана му дочека га неки непознат човек, који му јави, да гори летњиковац подузимачев у предграђу VI. округа. Грин оде у оближњу радњу, да се преко телефона упита, да ли је јављен пожар ватрогасцима. Ови му одговоре, да је пожар заиста пријављен. Седне одмах на кола, која су стајала пред његовим станом и извезе се напоље. На пољу, до душе, затекне неколико ватрогасаца, али од ватре ни трага. Није се толико једио, што је преварен, само кад је све на миру. Седне поново на кола и заповеди кочијашу, да га односе у стан. Овај почне терати у брзом касу, али сасвим у противном правцу. Када му је Грин то опазио, одговори му, да је туда ближе. Грин слутећи зло, јер су 26 хиљада круна били још код њега, хтеде већ да искочи из кола, кад кочијаш заустави кола, а два човека, од којих је један био онај, што му је јавио за ватру, дотекају га и шчепају. На срећу Гринову у томе се појави полицајна стража, те лопови скоче у кола и одјуре. Сада полиција трага за њима, али до сада без успеха.

Гаротери.

И данас често читамо о крађама и похарама по селима, градовима, и то по каткад на најживљим местима, па ипак кад се сетимо, како је некад било, данас је јавна безбедност куд и камо већа. Нема или су бар врло ретке организоване лоповске дружине; па и оне више с помоћу вештине и лукавства терају свој занат — не употребљавају насилне мере. Некад је то било сасвим друкче. Да споменемо само лондодске „гаротере“. — Гаротери су „радили“ око средине шесдесетих година прошлог столећа у Лондону. Починали су свој посао већ рано с вечера и наравно терали су читаву ноћ. Они би се наместили у мрачнијим и удаљенијим улицама, ту су у заседи чекали на плен, којој су набацивали омчу на врат, као оно Индијанци „ласо“. Наравно, да су своју жртву тада опљачкали до голе душе и онда су је пуштали даље, ако се не би случајно при том нежном хватању угушила. Галотери се тако били умножили у Лондону и њихова „дела“ беху тако учестана, да је сав Лондон живео у страху од њих. Власти су чинили све могуће, да их похватају, па ипак врло тешком муком полазило им је за руком, да ухвате којег гаротера. Кад би којег ухватили, да би застрашили друге, осим строгог затвора мучили су их и телесно, често нечовечном казном, која се тада у Енглеској употребљавала. На тај начин и умножењем полицајних органа једва су после неколико година истребили гаротере.

Изложба старина у Паризу.

У Паризу су у „Пети Пале“-у ових дана отворили изложбу старина. Повод овој изложби без сумње иле су антинојевске ископнине старинара Гајета. Тамо ископане мумије приказују нам у оригиналном оделу и потпуној опреми јунаке олимпијских игара. Видимо кочијаша с бичем у руци; борце с мачевима и шлемовима; свештеника, који је облачио и украшавао кип Антинојев; певачицу божанству са својим малим позориштем са луткама, где малене лутке од слонове кости играју свету бајку о смрти и ускрснућу Озирисевом. Има даље величанствено саграђен гроб, који са лешом, око кога гору светиљке, улева у гледаоца силан ужас, и најзад ваздан драгоцених мањих, већих предмета, које је Гаје ископао. У „Пети“ палати може се видети још и мизорејско благо, чисто масивно злато и једна кола из старо-грчкога доба, од којих једва ако је сачуван који примерак. Осим тога изложено је још безброј предмета, који сви речито говоре о сјају нестале старо-грчке и египћанске културе. Све изложене ствари, када се изложба затвори, раздеље се међу француске музеје.

Телефон и телеграф кроз симплонски тунел.

Швајцарска и Италија су се погодили да спроведу телефонску и телеграфску везу. Швајцарска је већ и исплатила свој део од 23.000 франака.

Монтгомеријева ваздушна лопта.

У калифорнијској вароши Сан-Јозе правили су пробу новом ваздушном лоптом, коју је пронашао професор Монтгомери Молонеј који се већ више пута дизао у ваздух са овом новопронађеном лоптом, дигне се у висину од 4000 стопа. Силан се свет скупио да види успех Монтгомеријева проналаска. Кад беше у највећој висини, одреши лопту и с чамцем је правио разне опите. На једном види публика, где се с машине одкинуло једно крило. Чамац се неколико пута окрену у ковитлац, па онда као стрела из првобитне висине паде доле. Малонеј је на месту мртав остао.

Несрећа на лађи „Хабсбург“.

Из Дубровника се крене ратна лађа „Хабсбург“ да прави пробу са оштрим патронама. На лађи беше и адмирал Монтекукули. При вежби на широком мору, експлодира један топ и једног матроза убије а једног тешко рани

Брзојави „Застави“.

Стигли 9. јула.

Атентат против султана.

Цариград. Кад је султан изишао из џамије после селамлика распрсла се динамитска бомба. 40 особа је убијено, највише војника. Султан је неповређен. Примио је убрзо после тога аустро угарског посланика. Држи се да је и атентатор погинуо.

Руско јапански рат.

Одиадан. Ратни бродови јапански виђени су у близини обале код Николајевског. Становништво се спасло у Габоровск.

Настрадао брод.

Сан Диего. Американској топовњачи „Бенингтон“ распао се казан. Од 267 људи посаде погинуло је 50 а остали су рањени.

Трговина.

НОВИ САД, 9. јула 1905. године.

Пшеница прве каквоће 15 к. — п. до 15 к. 20 п.	по 100 кила
Пшеница нова 14 к. 40 п. до 14 к. 80 п.	
Пшеница средња 14 к. — п. до — к. — п.	
Пшеница лакша 13 к. 60 п. до 13 к. 80 пот.	
Наполица 13 кр. — пот. до 13 кр. 16 пот.	
Јечам нови 11 круна 60 пот. до 12 кр. — пот.	
Зоб 11 кр. 60 пот. до 12 кр. — пот	
Кукуруз у зрну ст. 14 кр. 80 п. до 15 кр. — п.	
Кукуруз у зрну н. — кр. — п. до — кр. — пот.	
Маст 148 кр. — пот. до — кр. — пот.	
Сланина 148 кр. — пот. до — кр.— пот.	
Сланина пањена 148 кр. — п. до — кр. — п.	
Свињи угојени тешки 100 до 102 пот.	по кили
Свињи средњи . . 96 до 98 „	
Свињи лаки . . . 98 до 92 „	

живе мере.

Теоци 76 п. до 84 пот. по кили
Јагњци 16 к. до 32 к. по пару
Овци — кр. до — кр. по пару.

Serbisch I e 1906.

1238 18—20

ГАЛАНТЕРИЈСКА И КРАТКЕ РОБЕ ТРГОВИНА

Јосифа Марковића

У СТ. БЕЧЕЈУ

потребује једног помоћника, који одмах или за 14 дана ступити може.

У оферту има се навести досадање деловање и захтевање плате. 692 1—1

ИЗВРСТАН

ПОМОЋНИК

који је потпуно вичан српском, немачком и мађарском језику и који је изврстан аранжер излога може одма добити место у нашој мануфактурној радњи.

Ludwig Schosberger & Comp.

691. 1—2 Нови Сад.

КУЋА

У НОВОМ САДУ

са четир собе, четир кујне, пространом авлијом за продају. Упитати: Хаџић Светић улица, 11. 689. 1—3

ОБЈАВА РАДЊЕ.

Част ми је високопоштованој публици до повољног знања ставити, да сам у Новом Саду, Петефијева улица бр. 8. у близини кр. уг. поштанског звања у сопственој кући отворио

бачварску радњу

и примам сваку у мојој струци спадајућу радњу и оправку по најумеренијој цени, а уз брзу тачну и савесну израду.

Уједно част ми је упозорити пошт. публику, да сам на основу многогодишњег искуства и праксе и задобивене дипломе крал. држ. воћарске и винодељске школе у Будимпешти задобио способност да уређујем и управљам већим виноградима, да сам способан да уредим подруме и да манипулирам с вином, практичан сам у резању лоза и воћа и предузимам уређење и управљање пецаре ракијских као и рафинерије под најјефтинијим ценама.

С поштовањем

Емерих Вахтл,

690 1—4 бачвар

Ја потребујем за моју

ПОМОДНО-МАНУФАКТУРНУ РАДЊУ

два старија и два млађа помоћника, који су у тој струци вични, српски, немачки и нешто романски и нешто мађарски говоре могу под добром платом 1. августа или 15 пр. ступити

Никола Стојановић

662 2—2 у Белој Цркви (Fehértemplom).

Дражбени оглас.

Српска православна црквена општина у Ђали издаје своју св. цркву на преоправку по састављеном прорачуну, што износи 2162 К 42 пот. Дражба на мањак одржаће се 20. јула (2. августа) 1905. у српској школи у 2 сата после подне. Састављени прорачун и нацрт уговора може се видети код црк. школ. перовође.

Па обављеној дражби дужан је подузимач од постигнуте своте 10% у име вадијума положити.

Црквена општина задржава себи право поверити посао оном у кога највише поверења има. 693 1—1

У Ђали, 5. (18.) јула 1905. год.

Милан П. Јовановић перовођа. **Милан Маринков** председник.

Гвожђарског помоћника

требам одмах. Потребно је да зна српски, немачки и мађарски. У оферту да означи године старости.

Ђ. Славковић

664 3—3 Земун.

Стечај.

Потписана опћина потребује за своју српску народну основну школу једнога учитеља.

Годишња је плата 1200 круна у готову, стан и огрев у нарави, и сваких пет година службовања по 200 круна повишице.

Молитељи српске народности а православне вјере имају своје молбе подкрије пити поред крштенице и сведоџбе о учитељском оспособљењу још и сведочбе своје административне власти о моралном и политичком владању, као и лијечничком сведочбом о своме здравственом стању.

Рок је стечају до 7. августа 1905. год.

Доња Тузла 3. јула 1905. год.

Српска православна

680 2—3 **црквено-школска општина**

Натјечај

Ове 1905/6. школске године тражи се један учитељ и једна учитељица, за српску народну основну школу у Бугојну (Босна).

Годишња је плата учитељу једна хиљада и двије стотине круна, а учитељици седамнаестотина и двадесет круна, које ће се исплаћивати у дванајест једнаких мјесечних оброка; осим тога слободан стан и огријев у нарави.

Учитељу је дужност да поред школске наставе која је за српске основне школе прописана, повјерену му дјецу учи, и црквеном појању; и обвезан је да при сваком богослужењу у цркви за пјевницом поји, и да у споразуму са општином приређује светосавску бесједу, и по потреби друге забаве; а учитељици је такођер дужност поред школске наставе, још женску дјецу у ручном раду поучавати, и црквено богослужење редовно са школском дјецом похађати.

Учитељ који је вјешт музици и хармоничном појању и певању, те који би знао поучавати младеж у нотaлном појању и певању и као хоровођа могао бити имаде првенство; а за то би по заслуги пристојно награђен био.

Молитељи који би ово мјесто добити желили, нека се потписаној општини понуде, најдаље до 31. јула ове године са молбом и свједоџбама: 1. Крштеница да су православне вјере и народности српске; 2. школска свједоџба да су са добрим успјехом оспособљени за учитељско звање; 3. свједоџбу надлежне политичке области о моралном и политичном владању; 4. свједоџбу о можебитном службовању на српским основним школама, и 5. лијечничку свједоџбу.

Бугојно (Босна) 21. јуна 1905. године.

Српска православна

686 2 3 **црквено-школска општина.**

Бр. 12459 адм. — 1905.

Оглас.

Пошто је **штатут о тротоарима** министарство 18. априла о. г. под бројем 8094/III. потврдило, позивају се кућне газде, да пред својим кућама тротоар од прописаног материјала зготове.

Ujvidek, 20. јула 1905. год.

Влада Стратимировић с. р,

695 1—1 заступник градоначелника.

13750. szám. — Kig. 1905.

Pályázati hirdetési kivonata.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa a város ház központi fűtéséhez szükséges I. ső minőségé porosz- dió-kőszén, valamint a városi kórház és egyéb városi intézmények szűkségletét képező hazai (petrozsényi, tatai vagy salgótarjáni) darabos kőszén szállitását három évre, vagyis 1905/6, 1906/7, 1907/8. évekre nézve biztositani óhajtván, e végből 1905. évi julius hó 31 ének délelőtti 11 orájakor zárt irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A megfelelően bélyegzett és lepecsételt boritékban benyujtandó ajánlatok, melyben kifejezetten kiteendő, hogy vállalkozó előtt az előirt feltételek ismeretesek, és magát azoknak aláveti, legkésőbb folyó évi julius hó 30-ának délelötti 11 órakor Ujvidék szab. kir. város polgármesteri hivatalánál, akár bérmentes póstaszállitás, akár személyes átadás, vagy beküldés utján nyújthatók be; az ezen időpont után beadott, vagy beérkező ajánlat, vagy utóajánlat semmi esetre sem fog figyelembe vétetni.

Ajánlattevők tartoznak 390 (háromszáz) korona óvadékot készpénzben, vagy megfelelő értékpapirban letenni, mely előzőleg a városi pénztárnál lesz befizetendő, avagy az ajánlathoz csatolandó.

A pályázat közelebi pontjai a városi tanácsnál a hivatalos órák alatt betekinthetők illetve megszerezhetők.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa. 1905. évi julius hó 19. én

Sztratimirovics László s. k.,

694 1—1 helyettes polgármester.

ПОТРЕБУЈЕМ МЛАЂЕГ И СТАРИЈЕГ

МАНУФАКТУРНОГ ПОМОЋНИКА

који су самостални продавци а говоре српски, немачки и мађарски. Ступање одмах.

Миша Николић

681 2—3 у Инђији.

Стечај.

На, смрћу г. Тодора Ђукића упражњено, учитељско место српске вероисповедне основне школе у Карлову (Karlova, Torontál m.) овим се расписује стечај.

Са овим местом скопчана су ова берива: 1000 кр. у име основне плате, коју ће примати месечно у напред из политичне општине; 1 евентуално 2 јутра ораће земље, на коју учитељ плаћа порез; 80 К за пофторну школу, кад дође ред на њега; 10 К у име паушала; слободан стан у школском здању; 2 хвата сламе у име личног огрева.

Дужности су прописане Школском Уредбом од 1872. год., а осим тога дужан је изабрани и у цркви редовно појати. Настављаће децу у оним разредима, које му месни школски одбор, на предлог месног учитељског збора, додели. Ваљано инструисане молбенице ваља упутити путем месног школског одбора на месну црквено школску скупштину Рок стечају је 5. (18.) августа 1905. год.

У случају, да на упражњено место буде изабран један од месних учитеља, одмах ће се обавити избор на место дотичног учитеља, с којим су скопчана сва берива, назначена у овом стечају, изузев 1 евентуално 2 јутра ораће земље. Компетенти нека у својим молбеницама означе, да ли и у овом случају компетују.

Из седнице месног школског одбора, држане у Карлову 26. јуна (9. јула) 1905. године. 643 2—3

Миливој В. Јовановић перовођа. Лука Исаков председник.

С. О. 4879./през. ex 1905.

Стечај.

У стипендијској задужбини блаженопок. **А. Е. М. Мојсија Путника** попуниће се почетком школске године 1905./6 једно питомачко место са стипендијом од годишње 400 круна.

За стипендисту може бити изабран само ученик српске народности и православне вероисповести, и то ученик гимназије, реалке, занатлијске трговачке, економске и рударске школе и виших наука и исти ужива стипендију све до свршетка наука, ако покаже добар успех у науци и добро владање. Ко ужива већ коју стипендију, не може бити у исти мах и питомац ове закладе.

За слушање наука ван земаља угарске круне уз уживање ове стипендије потребна је претходно получена дозвола високог кр. уг. министарства богочасти и јавне наставе.

Крсним листом, школском и лечничком сведоџбом, као и сведоџбом сиромаштва снабдевене молбенице ваља поднети српском православном црквоном саборском одбору у Карловцима до 2. (15.) јулија 1905. године.

У Карловцима, 2. (15) јунија 1805. год.

666 2—3 **Председништво**
срп. прав. нар. црква. саборског одбора.

С. О. 4880 ex 1905.
през.

Стечај.

Осим се расписује стечај ради попуњења трију, а може бити и више питомачких места III. разреда у стипендијској закладе **Ђорђа пл. Сервијскога**, свака са стипендијом од годишњих 210 круна.

Стипендију ову може получити ученик српске народности и православне вероисповести, који је здрав и сиромашнога стања, а навршио је 12-ту годину.

Питомци III. разреда могу се временом, ако узможе, промаћи у више стипендијске разреде са 315 К и 420 К и то само ако буду имали све једнако потребну квалификацију, и у том погледу имају првенство пред другима, који те стипендије нису уживали.

Крсним писмом, школском и лечничком сведоџбом и сведоџбом о сиромаштву снабдевене молбенице ваља поднети срп. прав. нар. црква. саборском одбору у Карловцима **најдаље до 2. (15) септембра 1905. год.**

У молбеници се има навести, камо да се доставе одлуке саборског одбора.

У Карловцима, 2. (15.) јулија 1905. год.

667 2—3 **Председништво**
срп. прав. нар. црква. саборског одбора.

Балашево краставчево млеко је најсигурније дејствујуће средство, које је искуством осведочено да је дамама најпотребније. За неколико дана после две-три употребе глача и прави фино лице и уклања сасвим пеге, флеке, бубуљице, митесере и друге нечистоће лица без да је за кожу шкодљиво. Једна флаша 2 кр., краставчев сапун 1 кр., пудер 1·20 и 2 кр. у апотеци C. Balassa Budapest Erzsébetfalva. Разашиље се поштом сваки дан. 89 3—5

Главно стовариште код апотекара
СИГМУНДА ЛУКАЧА
У НОВОМ САДУ.

МАНУФАКФУРНА И ПАМУКА ТРГОВИНА
Јефте Пантића
У ЧАКОВУ

потребује једног старијег и два млађа спомоћника Првенство имају само они, који су **добри продавци солидног владања**, а поред тога дотични, који на ова места рефлектирају морају **добро владати романскии језиком**. 687 1—3

Дражбена објава.

Ради издавања укупног рада око дозиђивања и спољашње и унутрашње оправке православне српске св. цркве у Модошу, одобреног решењем епархијског административног одбора темишварског бр А. 793/856 из 1905 са прорачуњеном свотом од 16.862 кр 60 пот. одржаће се дана 29. јунија (12. јулија) т. г. после подне у 2 сата, у школској дворани модошкој офертска расправа.

План, специфицирани прорачун и нацрт уговора могу се код црквено-општинског председника увидети.

Истоме ваља и 5% од прорачуњене своте, као пишманлук предати.

Ако би се резултат офертске расправе по црквену општину неповољним показао, одржаће се одмах и усмена дражба.

Црквена општина задржава право да посао повери оном, у кога највише поверења имаде.

Модош, 20. јуна (3 јула) 1905. год.

Шандор Вуков
председник.

615 3 3

Част нам је известити поштовану публику, да смо у Новом Саду у футошкој улици број 2. отворили

главно стовариште (депо)
нашег пива

и да сад наше поштоване муштерије из Новог Сада и околине можемо дневно са нашим изврсним **„градским пивом“**, како у бурадима, тако и у оригинално напуњеним боцама, уз најјефтинију цену, у свако доба послужити.

Овим вас учтиво позивамо, да вашу потребу пива, од сад код нас набављате.

С поштовањем
Петроварадинска пивара.

217 29—50

МОДЕ ГАЛАНТЕРИЈСКЕ И ГОТОВИХ ОБУЋА
РАДЊА
Л. НИНКОВИЋА
У ЗЕМУНУ

треба два помоћника од којих да је један старији а други млађи. Они који су вешти и у аранжирању излога имају првенство. Иста треба и једног

●● практиканта. ●●

Ступање одмах или према споразуму. 637 3—3

МАНУФАКТУРНЕ РОБЕ
ТРГОВИНА
РАДИВОЈА КОВАЧИЋА
У СОМБОРУ

треба једног старијег помоћника, који говори српски, мађарски и немачки; исти мора бити солидног владања, добар продавац и вешт аранжер излога Ступити може одмах. 661 3—3

БРАЋА РАБШТЕРН
НОВИ САД 146 41—
ПЕЦИВО ШЉИВОВИЦЕ И КОМОВИЦЕ
Фабрика шеснаострукe сирћетне есенције.

На сваком листу водени знак.
Одликовано златном медаљом у Бечу 1902.
Прави египатски папирни омотци за цигаретле [Hülsen] јесте
AIDA
а које су свуда припознате за најбоље за здравље посве нешкодљиве.
Светски експорт.
207 38—40
Добија се у главним и спец. трафикама.

ЖЕНИДБЕНА ПОНУДА

МЛАД СРБИН, трговац, у главном граду краљевине Хрватске, тражи себи добру и вредну девојку за жену са нешто мираза. Само озбиљне понуде уз фотографију под шифром **„Човек“** нека се шаљу на администрацију овога листа. За строгу дискрецију гарантирам. 622 4 10

ПРОДАЈЕМ
за
ВОСКАРСКУ И КОЛАЧАРСКУ
РАДЊУ

све потребне опреме и алат по врло умереној цени. Распитати у администрацији „Заставе“. 649 2—2

МОДНО-МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА
Димитрија В Јовановића
у Белој Цркви (Fehértemplom)

потребује два млађа добра продавца, који могу одма или 1. августа п. р. у радњу ступити. 630 2—2

ГАЛАНТЕРИЈСКА, МАНУФАКТУРНА,
ЦИПЕЛА И ШЕШИРА
ТРГОВИНА
КОСТЕ ИЛИЋА
У ЗЕМУНУ

треба 2 старија и 2 млађа помоћника первенство има у који су у сличним радњама сервирали. 668 2 2

ПОМОДНО-МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА
Саве Ј. Крстића и брата
у Руми,

потребује за своју филијалу једног солидног **помоћника** који је самосталан продавац и вешт намештању излога а који сервира 5—7 година. Ступање 1. августа по рим. 669 2—3

МАНУФАКТУРНА ШПЕЦЕРАЈСКА И КРАТКЕ РОБЕ
ТРГОВНА
Косте Ракића
У ПЕРЛЕЗУ

треба доброг и солидног помоћника Первенство имају мануфактуристе и који могу одма ступити 665 2—3

ВАСПИТНИ ЗАВОД ДЕВОЈАЧКИ
С ПРАВОМ ЈАВНОСТИ. **У РАКОШ-ПАЛОТИ** С ПРАВОМ ЈАВНОСТИ.
(RÁKOS-PALOTA.)

Са 4 разреда основне и 4 разреда грађанске школе. Изванредни наставници. Прима питомце, које би у заводу становале (и одрасле). Издаје сведоџбе законом признате. Цене врло умерене. Ракош-Палота је само на 15 минута удаљена од Будимпеште. Здрав сеоски ваздух. Пространи, хладовит врт. По жељи ближим обавештајем служи

уд АУГУСТА МОРЕ ШТЕТНЕР, управитељка
(özv. Moré Stettner Augusta.) 635 2—10

МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА

ГАВРЕ Ј. ПОЛИТА

● У НОВОМ САДУ ●

треба једног старијег помоћника. Захтева се да је добар продавац, вешт намештању излога, примерног владања; знање српског, мађарског и немачког језика. — Ступање 1 августа о. г. 675 2–3

КОМИСИОНАРСКА
И УВОЗНА РАДЊА ЗЕМАЉСКИХ ПРОИЗВОДА

АЛЕКСАНДРА ПАВЛОВИЋА

У БЕЧУ

IV. Флеишмангасе број 7.

Препоручује се свима извозницима, који су вољни ово године своје наравне производе, као воће, поврће живад, јаја, маслац итд. на светско тржиште продати, нека се на моју твртку обратити изволе.

Купујем сваку количину и примам такођер разне производе у комисион на продају.

Особито се препоручујем свим трговцима, који се баве продајом и извозом јаја и маслаца, плаћам увек највишу цену.

Сандуке и оструживу (Holzwoll) за јаја дајем ја сваком који жели шиљати. 279 12–

СТАЛНО ЗАНАВЉАЊЕ

особитих

ЛЕТЊИХ НОВИТЕТА

У ЖЕНСКОЈ И МУШКОЈ

модној роби.

Продаја стро о солидна
са утврђеним јефтиним ценама.

При измаку сезоне продаваће се

СУНЦОБРАНИ

и други сезонски артиклови по јако

СНИЖЕНИМ ЦЕНАМА.

С. КОВАЧ

код „Роде“

НОВИ САД

425 11–52 ГЛАВНА УЛИЦА БР. 25.

ЧУДОТВОРНА И СИГУРНА СРЕСТВА

за чишћење и полепшавање лица

која су не само у нашој домовини, него и на целом свету најомиљенија

КРИГНЕРОВ

АКАЦИЈА = Крем . . . 2 круне
Пудер . . 1 круна
Сапун . . 1 круна

За неколико дана употребе уклања бубуљице, флеке, митесере итд. Сигурно средство, које не шкоди, него подмлађује и полепшава лице Добити се може у

„Апотеци код Круне“

1041 у БУДИМПЕШТИ, 10–12

VIII., Калвинов трг (ћошак Барошеве улице).

Свакодневно шаље се поштом.

Заштитна марка „Ленгер“.

Liniment. Capsici comp

Anker-Pain-Expeller

је старо опробано кућевно средство, које се већ од преко 35 година као поуздан лек против костобоље, реуме и назеба употребљава.

Опомена. Због подражавања, која мање вреде' треба при куповању узимати само оригиналне флаше у кутијама са заштитном марком „Ленгер“ и фирмом „**Richter**“ — Са ценом од 80 потура, 1 кр. 40 пот. и 2 круне може се у свима апотекама добити. — Главно стовариште код: Јосифа пл. Терека, апотекара у Будимпешти. 1013 24–39

Richters Apotheke zum „Goldenen Löwen“ in Prag

Elisabethstrasse № 5. neu.

Разашиље се дневно.

ЈЕДАРЕД ПРЕМАЗАТИ СА ШИХТ-САПУНОМ

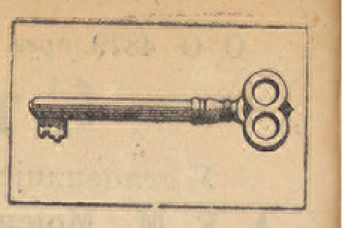

са знаком „Јелена“ или „Кључа“

ДВАРЕД вреди колико премазати са обичним сапуном.

597 2–19

»ШИХТОВ-САПУН« је најбољи и у употреби најјефтинији.

●●● 6 МЕСЕЦИ НА ПРОБУ ●●●

шаљем сваком далеко приповнате сатове, система за штрапац

Само 2 форинта
са ланцем и кутијом

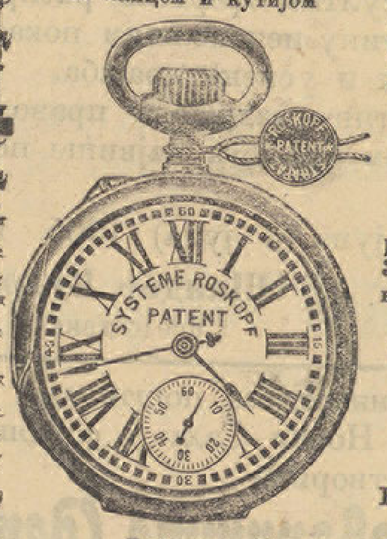

РОСКОП-ПАТЕНТ-АНКЕР-РЕМОНТОАР-САТ

са оригиналном пломбом. Заклопцем му одскаче на притисак. — Иде 36 сати кад се једаред навије, има апарат који у навијању чува да се не претера часеказ (Zifferblatt) му ве маљиран, а кутија је — по вољи — или од челика или од никла. Ако неваља, обвезујем се, да га натраг примим и повратим плаћену своту.

Хиљаде признања

потврђују светски глас мога Штрапац-Роскоп-Сата

оригинална фабричка цена за један сат с ланцем и футролом: **2 фор.**

Тај сат (назван сат будућности), са рељефираном сликом коњаника на коњу, ратара на коњу, ратара у орању, лова или предела, **10 нов.** више. Са два поклопца **3 фор. 40 нов.** златом ишаран **4 фор.** У сребрној кутији **3 фор.** са два заклопца **5 фор.**

Оригиналан „**Eisenbahn-Roskop**“ (не Систем-Роскоп) коштa **3 фор.** Шаље се наплатом у наточ (per Nachnahme).

„Zur grossen Uhrenfabrik“

Max Böhnel, Uhrmacher. Wien, IV. Margarethenstrasse 38.

лиферант ц. к. државних железница.

Највећа и најстарија фирма, основан 1840 — Последње одликовање великом наградом **Grand Prix** у Паризу 1904.

Јефтини **System-Roskop**-Сатови коштају код мене само 1 фор. 50 н. Треба пазити при куповању на моју оригиналну пломбу „**Strapaz-Roskop**“. Велики каталог са преко 1000 слика д свију врста сатова златних и сребрних накита шаљем бесплатно. 142 6–9

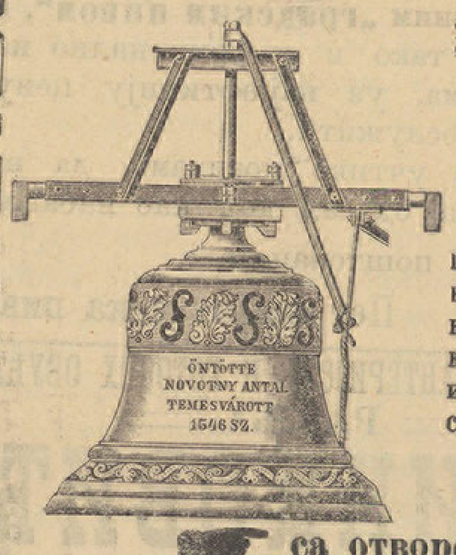

ЗВОНОЛИВНИЦА И ФАБРИКА
ГВОЗДЕНИХ КОЗА ЗА ЗВОНА

АНТОНА НОВОТНИЈА

У ТЕМИШВАРУ, ФАБРИЦИ

препоручује се — **са гаранцијом на више година** — за израду нових звона и за преливање пукнутих звона у свакој величини, као и за целокупно хармонично удешено звоњење, провиђено са круном од кованог гвожђа, тако удешеном, да се звона по вољи и лако могу кретати, ако би се на једном месту излупало, чиме се звона сачувају да не пукну.

Особито препоручујем 560 5–52

од мене израђена и много пута одликована

са отвореним одушкама провиђена звона

која су у горњем делу — као виолина са отвором у виду фигуре S провиђена и која имају дуготрајнији, снажнији и дубљи звук, него звона по старој системи прављена, тако да се овако једно патентирано звоно од 327 килограма изједначује са звуком других по старој системи ливених звона од 461 килограма.

Даље препоручујем **козе за звона** од кованог гвожђа, у торњу слободно стојеће; **звона или шоље за сатове** од метала, **прављење старих звона са крунама од кованог гвожђа**

Илустровани ценовници и прорачун трошка бесплатно и франко.

На миленарској земаљ. изложби у Будимпешти 1895. награђена са великом миленарском медаљом

Преса за воћа и грожђе,

које раде са сталним и двоструким притиском и односном регулацијом „**Herkules**“ за ручну употребу а са највећом израдом.

ХИДРАУЛИЧКЕ ПРЕСЕ

за врло велики притисак и груби рад.

●● Машине за жрњање воћа и грожђа ●●

Справа за крунење грожђа (Abbeermaschienen). Потпуно удешене за цеђења шире, које су покретне или непокретне.

Справе за цеђење сокова од воћа ступе за цеђење јагода.

Справе за сушење воћа и вељa, машине, које љуште и секу воће најновије патентиране, које саме раде и који се преносу и возе.

Штрцаљке (Syphonia) за винограде, дрва и за уништење горушице.

ПЛУГОВИ ЗА ВИНОГРАДЕ

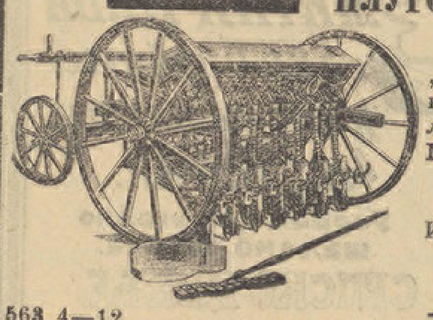

НАЈБОЉЕ МАШИНЕ СЕЈАЧИЦЕ

„AGRICOLA“ (Schubrad-System) за сваковрсно семење, без да се мењају точкови за брдо и доњу. Најлакше се креће, врло дуго трају; најјефтинија цена.

Машина за кошење, грабље за сено, пресе за сено и сламу за ручну употребу, машина за крунење кукуруза, машине за вршење, гепел, справе за чишћење, тријери, плугови, ваљци, бране, сечке итд.

Израђујемо и продајемо под гаранцијом као шпецијалитете најновије конструкције.

PH. MAYFARTH & Co

563 4–12 **WIEN, II./1 Taborstrasse Nro 71.**

Фабрика пољопривредних машина, ливница гвожђа и радионица за плугове. — Одликовање са преко 500, златних, сребрних медаља итд. Опширни и илустровани каталови бадава и франко. Тражимо заступнике и препродавце.

Бечка филијала

Прима улоге на књижице 3½%

Мењачница, примање берванских налога, зајмови на вредносне папире, ескомтирање меница, Стављање у курс и ван курса — вредносне папире.

Осигурање противу губитка на курсу.

1088 31—

ЖИВНОСТЕНСКА БАНКА

Wien, I., Herrengasse Nr. 12.

Уплаћен акцијски капитал К 20.000.000
Резервни и осигуравајући фондови преко . . . К 9,000.000

ЦЕНТРАЛНИ ЗАВОД У ПРАГУ — Основан 1868. Г.

Филијале у Брну, Пльзену, Будвајсу, Пардубици, Табору, Иглави и Морав Острву

Главни уредник Јаша Томић. Одговорни уредник Константин Брадваровић. Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду.